

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Varallisuussuhteet avioliitossa ja rekisteröidyssä parisuhteessa>

Rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset

Rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset

Espanja

1 Onko tässä jäsenvaltiossa erimuotoisia rekisteröityjä parisuhteita? Miten ne eroavat toisistaan?

Kyllä.

Espanjassa ei ole annettu avopuolisoiden (*parejas de hecho*) koskevia siviilioikeudellisia säännöksiä valtion tasolla. Tämän vuoksi suurin osa maan itsehallintoalueista on antanut omia, joko siviilioikeudellisia tai puhtaasti hallinnollisia, säännöksiä avioliiton solmimisesta, oikeudellisesta kehyksestä, vaikutuksista ja päättämistavoista ja päättämisen vaikutuksista. Tähän liittyy se, että Espanjassa sovelletaan aluelainsäädäntöä (*derechos forales*) yleislainsäädännön rinnalla.

Avioliittojen ja sääntelemättömien avioliittojen lisäksi kukin itsehallintoalue tunnustaa avioliitot juridisesti eri tavalla. Alueelliset erot vaihtelevat juridisesti tunnustamisesta, jonka perustana on vain yhteiselämän vähimmäiskesto tai yhteiselämän olemassaolo yhdistettynä yhteiseen jälkeläiseen, vaatimukseen rekisteröidä parisuhde tai rekisteröidä se hallinnollisia tarkoituksia varten. Neljällä itsehallintoalueella (Baleaarit, Extremadura, Baskimaa ja Galicia) on käytössä rekisteri, johon rekisteröitymällä parisuhde vahvistetaan tai johon rekisteröityminen on pakollista.

On syytä huomata, että hallinnolliset asiat eivät kuulu sääntelyn soveltamisalaan. Tässä osiossa viitataan useisiin puhtaasti hallinnollisiin säännöksiin, jotka koskevat avioliittoja ja niiden rekisteröimistä tietyillä itsehallintoalueilla, joilla ei muutoin ole perustuslaillista toimivaltaa siviilioikeudellisissa asioissa.

2 Onko tässä jäsenvaltiossa lakiin perustuva rekisteröityjen parisuhteiden varallisuussuhteita koskeva järjestelmä? Mitä siinä säädetään? Mihin rekisteröidyn parisuhteen muotoihin sitä sovelletaan?

Voimassa olevissa sääöksissä ei säädetä erikseen avoparin avioliiton aikana hankkimaan omaisuuden liittyvistä varallisuus oikeudellisista tai taloudellisista näkökohdista. Aviovarallisuutta säänteleviä sääntöjä ei sovelleta avioliittoihin edes soveltuvin osin. Näin ollen jos avopari ei ole tehnyt erillistä sopimusta (*convenio*), yhteishallinnassa tai yhteisomistuksessa (*condominio* tai *comunidad de bienes*) olevaan omaisuuden sovelletaan siviililain (*Código civil*) tai aluelainsäädäntöjen (*códigos forales*) säännöksiä (yleistä siviilioikeutta koskevat siviililain 392 § ja sitä seuraavat pykälät), jos omaisuus kuuluu yhteisesti (*en común*) kummallekin osapuolelle.

3 Miten osapuolet voivat järjestää varallisuussuhteensa? Mitä muodollisia vaatimuksia tähän sovelletaan?

Osapuolet voivat tehdä omat järjestelynsä varallisuutensa ja omaisuutensa osalta. Valtaosa alueellisista laeista käsittää erityissäännöksen sopimuksista, joita osapuolet voivat tehdä. Useimmissa laeissa edellytetään, että sopimus on kirjallinen, vaikkakin joillakin alueilla (Baleaarit ja Kanariansaaret) myös suullinen sopimus on mahdollinen.

Kirjallisia sopimuksia koskevana yleisenä sääntönä on, että asianomaista tarkoitusta varten laaditut julkiset ja yksityiset sopimukset hyväksytään. Myös alueelliset lait mahdollistavat sen, että osapuolet voivat sopia taloudellisesta korvauksesta siinä tapauksessa, että parisuhde päättyy ja osapuolet ovat erilaisessa taloudellisessa asemassa.

Joillakin alueilla (Aragonia, Cantabria, Katalonia, Extremadura, Galicia ja Madrid) notaarin on vahvistettava sopimus.

4 Onko varallisuussuhteiden järjestämistä rajoitettu?

Kyllä, sopimusvapautta on rajoitettu. Rajoituksen soveltamisala vaihtelee alueellisten säännösten mukaan. Sopimukset, jotka ovat vastoin pakottavia lakeja tai joissa osapuolille ei anneta yhdenvertaisia oikeuksia, katsotaan pääsääntöisesti mitättömiksi. Tällaisiksi katsotaan myös sopimukset, jotka aiheuttavat vakavaa vahinkoa toiselle osapuolelle. Lisäksi joissakin laeissa säädetään nimenomaisesti, että sopimukset, joiden aihe on puhtaasti henkilökohtainen tai jotka vaikuttavat avopuolisoiden yksityisyyteen, katsotaan mitättömiksi. Sopimuksilla ei myöskään saa aiheuttaa vahinkoa kolmansille osapuolille.

5 Mitkä ovat rekisteröidyn parisuhteen purkamisen tai mitätöinnin oikeusvaikutukset varallisuussuhteisiin?

Avioliiton purkamisen vaikutukset määräytyvät ensisijaisesti avopuolisoiden mahdollisesti tekemien sopimusten perusteella. Joillakin alueilla pari on voinut sopia taloudellisesta korvauksesta siinä tapauksessa, että parisuhde päättyy ja osapuolet ovat erilaisessa taloudellisessa asemassa. Yhteisen omaisuuden ositukseen ja jakoon sovelletaan kuitenkin aina yleisiä siviilioikeudellisia ja menettelysääntöjä. Muun muassa Katalonian ja Aragonian alueilla tuomioistuimen on hyväksyttävä taloudellinen korvaus toisen puolison kotitalouden hyväksi tekemän työn tai hänen tekemän, toiselle puolisolalle taloudellista ja ammatillista etua tuoneen työn perusteella.

6 Miten toisen osapuolen kuolema vaikuttaa rekisteröidyn parisuhteen varallisuussuhteisiin?

Joillakin itsehallintoalueilla voimassa olevien säännösten mukaan eloonjäänyt avopuoliso perii kuolleen avopuolison samoin edellytyksin kuin aviopuolisot. Lisäksi joillakin alueilla säädetään oikeudesta periä yhteisen kodin irtaimisto, jatkaa asumista yhteisessä asunnossa vuoden ajan tai ottaa asunnon vuokrasopimus omiin nimiinsä.

7 Millä viranomaisella on toimivalta ratkaista rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskeva asia?

Oikeusviranomaisilla on toimivalta ratkaista eron varallisuus oikeudellisia vaikutuksia. Avioliittoon ei kuitenkaan liity erityisiä toimivaltasääntöjä, kuten aviovarallisuusjärjestelmien tapauksessa (ks. siviiliprosessilain (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) 769 ja 807 §). Näin ollen, koska toimivalta on oikeusviranomaisilla, omaisuuden jakamiseen sovelletaan yleisiä sääntöjä (siviililain 50 § ja sitä seuraavat pykälät).

8 Mitkä ovat rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudelliset vaikutukset parisuhteen osapuolen ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin?

Yleisesti ottaen alueilla on säännelty erikseen kolmansille osapuolille aiheutuvista vaikutuksista. Tämän lisäksi joillakin alueilla on säädetty, että avioliitto ei saa heikentää kolmansien oikeuksia. Vain muutamilla alueilla sovelletaan säännöstä, jonka mukaan molemmat avopuolisot vastaavat tietyistä menoista yhteisvastuullisesti kolmansiin nähden (kuten Andalusiassa).

9 Lyhyt kuvaus rekisteröidyn parisuhteen varallisuussuhteiden jakautumisesta, mukaan lukien ositus, jako ja myynti, tässä jäsenvaltiossa.

Kansallisessa lainsäädännössä tai alueellisissa laeissa ei säädetä erityisistä avopuolisoiden omaisuuden ositusta ja jakoa koskevista menettelysäännöistä. Yleissääntönä on, että kyseessä on yhteisomistukseen perustuva järjestelmä (omaisuus kuuluu jakamattomasti kummallakin puolisolalle), johon sovelletaan siviililain 392 §:ää ja sitä seuraavia pykäläiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Espanjassa voimassa olevien eri siviililakien soveltamista. Sen vuoksi omaisuuden jako tapahtuu mitä tahansa jakamatonta yhteistä omaisuutta koskevien yleisten sääntöjen (siviililain 400 §) mukaisesti.

10 Millä tavoin kiinteä omaisuus rekisteröidään ja mitä asiakirjoja tai tietoja siihen vaaditaan?

Kiinteän omaisuuden rekisteröinti on vahvistettava notaarin virallisella asiakirjalla.

Rekisteröintiin sovelletaan siviililain säännöksiä. Jos parisuhde on rekisteröity ja vahvistettu ainoastaan hallinnollisella tasolla, ilman että rekisteröinnillä on mitään siviilioikeudellisia vaikutuksia, avopuolisot katsotaan yhteisomistajiksi. Julkisiin tai virallisiin asiakirjoihin sovellettavia periaatteita on noudatettava joka tapauksessa.

Päivitetty viimeksi: 01/02/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.